

Η θεραπεία του δαιμονισμένου (Αγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Αγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Οι άνθρωποι είναι άδικοι με το θεό, γι' αυτό και εξοργίζονται μαζί Του. Ποιός έχει το δικαίωμα όμως να εξοργιστεί εναντίον οποιουδήποτε και μάλιστα εναντίον του θεού;

Οι άθεοι κλείνουν το στόμα τους και σκέφτονται: «Ας μην αναφέρουμε το όνομα του θεού, ώστε να εξαφανιστεί απ' αυτόν τον κόσμο». Ανόητοι άνθρωποι! Τα στόματά σας είναι μια μικρή μειονότητα στο εύρος του κόσμου. Έχετε δει η ακούσει πώς δίνει φωνή στο ποτάμι ένα φράγμα; Αν δεν ήταν το φράγμα, το ποτάμι δε θ' ακουγόταν, θα ήταν μουγγό. Το φράγμα όμως άνοιξε το λαρύγγι του και κάθε μικρή σταγόνα απέκτησε γλώσσα.

Το δικό σας φράγμα θα κάνει το ίδιο: θ' ανοίξει το λαρύγγι των άλαλων και θα διδάξει τους βωβούς να μιλήσουν. Αν τα χείλη σας πάψουν να ομολογούν το όνομα του Θεού, η καρδιά σας θα γεμίσει με φόβο όταν ακούσετε να τον ομολογούν οι άσοφοι και οι βουβοί. Αλήθεια σας λέω: Αν εσείς σιωπήσετε, οι λίθοι κεκράζονται. Ακόμα κι αν δε μιλήσει κανένας άνθρωπος στη γη, θ' αποκτήσει φωνή το χορτάρι. Ακόμα κι αν αποκηρύξουν το όνομα του Θεού όλοι οι άνθρωποι, αυτό θα γραφτεί στο ουράνιο τόξο, στον ουρανό, θα χαραχτεί με φωτιά σε κάθε χόρτο, σε κάθε κόκκο άμμου. Τότε η άμμος θα μετατραπεί σε άνθρωπο κι ο άνθρωπος σε άμμο.

«Οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού, ποίησιν δε χειρών αυτού αναγγέλει το στερέωμα, ημέρα τη ημέρα ερεύγεται ρήμα, και νυξ νυκτί αναγγέλλει γνώσιν» (Ψαλμ. ιη' 2, 3). Αυτά μας απαγγέλει ο ιερός Ψαλμωδός και προφήτης. Κι εσείς τί λέτε; Κρατάτε μια περιφρονητική σιγή για το Θεό. Γι' αυτό λοιπόν θα δώσουν φωνή οι πέτρες. Κι όταν μιλήσουν οι πέτρες θα θελήσεις να μιλήσεις κι εσύ, μα δε θα μπορέσεις. Θα σου αφαιρεθεί ο λόγος και θα δοθεί στις πέτρες. Και τότε οι πέτρες θα μετατραπούν σε ανθρώπους κι οι άνθρωποι σε πέτρες.

Στους παλιότερους καιρούς άνθρωποι με σκληρό στόμα έτυχε να δουν τον Υιό του Θεού και να μη τον αναγνωρίσουν, οι γλώσσες τους δεν ήταν λυμένες για να τον δοξολογήσουν. Τότε ο Θεός ελευθέρωσε τα στόματα των δαιμόνων για να ντροπιάσουν τους ανθρώπους, αφού οι δαίμονες αναγνώρισαν τον Υιό του Θεού. Οι δαίμονες που ήταν σκληρότεροι από την πέτρα και κατώτεροι σε αξία από την άμμο, έκραξαν όταν είδαν τον Υιό του Θεού. Οι άνθρωποι γύρω Του όμως έμειναν άφωνοι. Κι όταν εκείνος που είχε εντελώς αποχωριστεί από το Θεό αναγκάστηκε να ομολογήσει το όνομά Του, πώς δε θα μπορούσε να κάνει το ίδιο η αθώα πέτρα, που υποτάσσεται τυφλά στο θέλημα του Θεού;

Ο Θεός δίνει μαθήματα στους ανθρώπους όχι μόνο από τον ουρανό, που είναι γεμάτος αγγέλους και στολίζεται από άστρα, όχι μόνο από τη γη, που είναι γεμάτη απ' όλα τα δημιουργημένα πλάσματα του Θεού, αλλ' ακόμα κι από τους δαίμονες. Κι αυτό για να

δώσει μια ευκαιρία στους ειδωλολάτρες, που βρίσκουν πολύ εύκολα το δρόμο που οδηγεί στην κόλαση, ώστε να ντροπιαστούν από κάτι, οτιδήποτε, να κοιτάξουν ψηλά στον ουρανό και να σώσουν την ψυχή τους από την άβυσσο, από τη φωτιά και τη δυσωδία.

Οι εκλεκτοί που συνόδευαν τον Κύριο Ιησού στις πορείες Του είχαν αποδείξει πως η πίστη τους ήταν ρηχή. Έτσι ο Κύριος τους οδήγησε σε μια περιοχή όπου επικρατούσε η πιο φανατική ειδωλολατρία, ώστε μ' αυτά που θα γίνονταν, να τους συνετίσει και να καταγγείλει τη λειψή τους πίστη. Αυτά που έγιναν, περιγράφονται στο σημερινό ευαγγέλιο.

«Και ελθόντι αυτώ εις το πέραν εις την χώραν των Γεργεσηνών, υπήντησαν αυτώ δύο δαιμονιζόμενοι εκ των μνημείων εξερχόμενοι, χαλεποί λίαν, ώστε μη ισχύειν τινά παρελθείν διά της οδού εκείνης» (Ματθ. κη' 28). Τα Γέργεσα και τα Γάδαρα ήταν δυο πόλεις ειδωλολατρικές, στην απώτερη ακτή της θάλασσας της Γαλιλαίας. Ήταν δυο από τις δέκα πόλεις που βρίσκονταν στα παράλια αυτά. Σύμφωνα με όσα αναφέρουν οι ευαγγελιστές Μάρκος και Λουκάς, τα Γάδαρα αναφέρονται αντί για τα Γέργεσα. Αυτό σημαίνει πως οι δυο πόλεις πρέπει να βρίσκονταν πολύ κοντά η μια στην άλλη και πως το περιστατικό που αναφέρουν πρέπει να έγινε κάπου ανάμεσα στις δυο.

Οι ευαγγελιστές αναφέρουν έναν τρελό άνθρωπο, ενώ ο Ματθαίος μιλάει για δύο. Οι πρώτοι ευαγγελιστές αναφέρουν τον ένα από τους δύο, που φαίνεται πως ήταν χειρότερος από τον άλλο και τον έτρεμε όλη η περιοχή. Ο Ματθαίος τους αναφέρει και τους δύο, επειδή και τους δύο θεράπευσε ο Κύριος. Το ότι ο ένας από τους δύο ήταν πιο γνωστός από τον άλλον, φαίνεται από την περιγραφή του Λουκά, που λέει πως ο τρελός αυτός καταγόταν από την πόλη (*«υπήντησεν αυτώ ανήρ τις εκ της πόλεως»*, Λουκ. η' 9). Σαν ντόπιο λοιπόν πρέπει να τον γνώριζαν καλύτερα από τον

άλλον, που μάλλον καταγόταν από κάποιο χωριό. Από τα λόγια του Λουκά επίσης συμπεραίνουμε πως είχε δαιμόνια εκ χρόνων ικανών. Αυτό σημαίνει πως ήταν άρρωστος από χρόνια και γι' αυτό το λόγο τον ήξερε όλη η περιοχή. Το ότι ήταν πολύ πιο άρρωστος και φρενιασμένος από τον άλλον, προκύπτει από αυτά που μας λέει ο Λουκάς, πως «εδεσμείτο αλύσεσι και πέδαις φυλασσόμενος, και διαρρήσων τα δεσμά ηλαύνετο υπό του δαίμονος εις τας ερήμους» (Λουκ. η' 29). Αυτός είναι ο λόγος που οι δύο ευαγγελιστές αναφέρουν μόνο τον ένα δαιμονιζόμενο, αν και ήταν δύο. Πολύ συχνά κάνουμε το ίδιο και μεις σήμερα όταν αναφέρουμε κάποιο περιστατικό και αναφέρουμε για παράδειγμα μόνο τον αρχηγό μιας συμμορίας ληστών που συλλήφθηκαν. Όταν συλλήφθηκε ολόκληρη η συμμορία με τον αρχηγό της λέμε πως ένας ληστής έτσι κι έτσι, αρχηγός των υπόλοιπων ληστών, πιάστηκε. Το ίδιο κάνουν κι οι ευαγγελιστές. Όπως ο Μάρκος κι ο Λουκάς συμπληρώνουν την αφήγηση του Ματθαίου σε μια λεπτομέρεια, έτσι κάνει κι ο Ματθαίος στο Μάρκο και το Λουκά σε άλλες περιπτώσεις. Παράδειγμα το περιστατικό με τους δύο δαιμονιζόμενους.

Οι δαιμονιζόμενοι αυτοί ζούσαν στους τάφους, περιπλανιούνταν στην έρημο και τρομοκρατούσαν τους ανθρώπους στους αγρούς και στους δρόμους. Ιδιαίτερα φόβιζαν αυτούς που περνούσαν κοντά από το δρόμο όπου έμεναν εκείνοι. Οι ειδωλολάτρες συχνά έφτιαχναν τους τάφους δίπλα στο δρόμο, ενώ και οι Ιουδαίοι συνήθιζαν πολλές φορές να κάνουν το ίδιο. Ο τάφος της Ραχήλ είναι δίπλα στο δρόμο που οδηγεί από την Ιερουσαλήμ στη Βηθλεέμ. Ο τάφος του Μανασσή είναι δίπλα στο δρόμο που οδηγεί στη Νεκρά Θάλασσα. Ο διάβολος είχε καταλάβει τους δυο αυτούς δαιμονιζόμενους και τους χρησιμοποιούσε ως όπλα για να βλάψει τους ανθρώπους. Όλοι οι άνθρωποι που έχουν καταληφθεί από δαιμόνια, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τους να κάνουν το κακό και να καταστρέφουν. Ήταν γυμνοί από κάθε καλό πράγμα. Για τον ένα απ' αυτούς λέγεται πως δε φορούσε ρούχα (ιμάτιον ουκ ενεδιδύσκετο). Μαζί με τη σωματική του γύμνωση, ήταν γυμνή και άδεια η ψυχή του, δεν είχε κανένα καλό μέσα του, κανένα δώρο του Πνεύματος του Θεού. Ήταν κυριολεκτικά γυμνός από κάθε

καλό, που είναι χάρισμα του Θεού. Κι οι δυο τους ήταν τόσο κακοί και πονηροί, ώστε μη ισχύειν τινά παρελθείν δια της οδού εκείνης.

«Και ιδού έκραξαν λέγοντες· τί ημίν και σοι, Ιησού, υιέ του Θεού; ήλθες ώδε προ καιρού βασανίσαι ημάς;» (Ματθ. η' 29). Το πιο αξιοσημείωτο στην κραυγή αυτή των δαιμόνων, είναι ότι αναγνώρισαν τον Ιησού ως Υιό του Θεού και το βροντοφώνησαν με τρόμο. Ας καταισχυνοθούν λοιπόν εκείνοι που κοιτάζουν κατά πρόσωπο τον Κύριο και δεν τον αναγνωρίζουν ή τον αναγνωρίζουν μεν αλλά δεν τον ομολογούν δημόσια. (Γράφει ο Ζηγαβηνός: «Καθώς οι μαθητές κι ο λαός τον έβλεπαν σαν άνθρωπο, οι δαίμονες ήρθαν τώρα να κηρύξουν τη θεότητά Του»).

Είναι αλήθεια πως οι δαίμονες δεν ομολόγησαν το Χριστό με χαρά και ευχαρίστηση, δε χάρηκαν και γι' αυτό έκραξαν δυνατά. Δε φώναξαν όπως κάνει ο άνθρωπος που βρήκε μεγάλο θησαυρό ή όπως φώναξε γεμάτος χαρά ο απόστολος Πέτρος, «*συ ει ο Χριστός, ο υιός του Θεού του ζώντος*» (Ματθ. ιστ' 16). Οι δαίμονες έκραξαν από φόβο και τρόμο, γιατί μπροστά τους έβλεπαν Εκείνον που θα τους κρίνει. Έκραξαν και ομολόγησαν Εκείνον που στο όνομά Του μόνο έτρεμαν από φόβο, που το όνομα αυτό προσπαθούσαν να κρύψουν από τους ανθρώπους, να το σβήσουν από τις καρδιές τους. Ομολόγησαν το όνομά Του μέσα στον τρόμο και την απελπισία τους, με τον ίδιο τρόπο, με την ίδια απέχθεια κι απόγνωση που προφέρουν το όνομα του Θεού πολλοί άνθρωποι.

Τί ημίν και σοι, Ιησού, υιέ του Θεού; ρώτησαν οι δαίμονες. Τί κοινό έχουμε μεταξύ μας Εσύ κι εμείς; Ποιό είναι το μήνυμα που φέρνει αυτή η αναπάντεχη κι ανεπιθύμητη επίσκεψή Σου; «*Τίς δε κοινωνία Χριστού και Βελίαλ;*» (Β' Κορ. στ' 15). Απολύτως καμία. Οι υπηρέτες του Βελίαλ επομένως, οι βασανιστές των ανθρώπων, ρωτούν το Χριστό γιατί ήρθε πρόωρα, πριν από τον καιρό Του, να τους βασανίσει. *Ήλθες ώδε προ καιρού βασανίσαι ημάς;* Την ώρα της κρίσης και της αιώνιας καταδίκης τους την περιμένουν. Η εμφάνιση του Χριστού μπροστά τους από μόνη της ήταν ένα βάσανο, ένα βασανιστήριο χειρότερο απ' ό,τι είναι η λάμψη της φωτιάς σε μια αράχνη. Όταν λείπει ο Χριστός, οι

δαίμονες είναι τόσο βάνουσοι και αλαζόνες, ώστε υποτιμούν και υποβιβάζουν τους ανθρώπους στην κατηγορία των ζώων, τρομοκρατούν όλη την περιοχή ώστε μη ισχύειν τινά παρελθείν διά της οδού εκείνης.

Η παρουσία του Χριστού τους έφερε σε αξιοθρήνητη απόγνωση. Ο τρόμος τους ταπείνωσε, όπως και κάθε τύραννο ο κριτής. Γι' αυτό κι άρχισαν να ζητούν ταπεινωμένοι από τον Κύριο ίνα μη επιτάξη αυτοίς εις την άβυσσον απελθείν, να μη τους στείλει στα βάθη της θάλασσας (Λουκ. η' 31). Η ικεσία τους ίνα μη επιτάξη αυτοίς να πάνε στην άβυσσο, σημαίνει πως αν τους διέταζε, θα ήταν αναγκασμένοι να πάνε. Αυτή ήταν η εξουσία του Χριστού, αυτή ήταν η δύναμή Του! Η άβυσσος ήταν ο πραγματικός τους τόπος, η αληθινή τους κατοικία. Είπε ο προφήτης για τον αρχηγό των δαιμόνων: «Πως εξέπεσεν εκ του ουρανού ο εωσφόρος ο πρωί ανατέλλων ... νυν δε εις άδην καταβήση και εις τα θεμέλια της γης» (Ησ. ιδ' 12, 15). Θα καταδικαστεί στην άβυσσο, όπου είναι ο βρυγμός και ο τριγμός των οδόντων.

Ο θεός άφησε τους δαίμονες να περιφέρονται ελεύθεροι ανάμεσα στους ανθρώπους, λόγω των αμαρτιών τους. Είναι καλύτερα γι' αυτούς να κυκλοφορούν ανάμεσα στους ανθρώπους, παρά να κατοικήσουν στην άβυσσο; Όταν κυκλοφορούν ανάμεσα στους ανθρώπους, βασανίζουν εκείνους· όταν βρίσκονται στα βάθη της άβυσσου, μόνο τον εαυτό τους έχουν να βασανίζουν. Όταν βρίσκονται ανάμεσα στους ανθρώπους βασανίζονται πάλι, μα τότε η κόλασή τους μειώνεται από την κόλαση των άλλων.

Ο διάβολος είναι καταστροφέας για το σώμα, σκώλωψ τη σαρκή, όπως τον ονόμασε ο απόστολος Παύλος που είχε νιώσει την παρουσία του (βλ. Β' Κορ. ιβ' 7). Χρησιμοποιεί το σώμα σαν σκάλα, σκαρφαλώνει στην ψυχή και πιάνεται από την καρδιά και το νου, ωστόσο κατασπαράξει ολόκληρο τον άνθρωπο, ώσπου να τον παραμορφώσει και να τον γυμνώσει από κάθε κάλλος και αγνότητα, από κάθε αίσθημα δικαιοσύνης, αγάπης και πίστης, ελπίδας κι επιθυμίας για το αγαθό. Μετά εγκαθίσταται στον άνθρωπο όπως κάθεται ο βασιλιάς στο θρόνο του, και παίρνει τα ηνία της ψυχής και του σώματος στα χέρια του. Τότε ο άνθρωπος μεταβάλλε-

ται σε κτήνος που το ιππεύει ο σατανάς, γίνεται ένα άθυρμα που τον διασκεδάζει, ένα άγριο θηρίο που κατασπαράζει.

Κάπως έτσι ήταν οι δαιμονιζόμενοι που περιγράφονται στο ευαγγέλιο. Δεν αναφέρεται αν οι άνθρωποι αυτοί είδαν το Χριστό, αν τον αναγνώρισαν, τον ονόμασαν ή αν συνομίλησαν μαζί Του. Όλ' αυτά τα έκαναν οι δαίμονες που ήταν μέσα τους. Οι δαιμονιζόμενοι ήταν σα να μην υπήρχαν, σαν δυο σώματα που τα οδηγούσαν οι δαίμονες και τα κατεύθυναν με τα καμτσίκια τους. Το να θεραπεύσει κανείς τέτοιους ανθρώπους, ήταν σα ν' ανασταίνει νεκρούς. Αλλά ήταν και κάτι παραπάνω απ' αυτό, γιατί νεκρός άνθρωπος σημαίνει πως η ψυχή έχει αποχωριστεί από το σώμα. Τότε όμως η ψυχή βρίσκεται στα χέρια του θεού, κι ο θεός μπορεί να την ξαναγυρίσει στο σώμα, να επαναφέρει τη ζωή. Οι άνθρωποι αυτοί όμως ήταν αιχμάλωτοι στους δαίμονες, που τους κρατούσαν δέσμιους. Έπρεπε ν' αποσπάσει πρώτα τις ψυχές τους από τους δαίμονες, να εκβάλλει τους δαίμονες από το σώμα τους κι έπειτα να τους θεραπεύσει. Έτσι το θαύμα της θεραπείας των δύστυχων αυτών ανθρώπων είναι τουλάχιστον ίσο με ανάσταση νεκρών, αν όχι μεγαλύτερο.

*Ἦλθες ὡδε προ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; ρώτησαν οι δαίμονες το Χριστό. Ἦξεραν πως τελικά τους περιμένει η κόλαση. Αχ να το γνώριζαν κι οι άνθρωποι αυτό! Να συνειδητοποιούσαν πως τους περιμένει κόλαση ὅμοια με κείνην που περιμένει τους δαίμονες! Οι δαίμονες ἤξεραν πως στο τέλος το ανθρώπινο γένος, η βασική τροφή τους, θα ελευθερωνόταν από τα χέρια τους, πως οι ίδιοι θα ρίχνονταν στη σκοτεινή άβυσσο, όπου μόνο τον εαυτό τους θα είχαν να βασανίζουν. Ο μέγας προφήτης εἶπε για τον αρχηγό των δαιμόνων: «*σου δε ριφήση εν τοις ὄρεσιν ὡς νεκρός εβδελυγμένος μετὰ πολλῶν τεθνηκότων εκκεκεντημένων μαχαίραις, καταβαινόντων εις ἄδου*» (Ησ. ιε' 19). Κι ο ίδιος ο Κύριος επιβεβαίωσε: «*Εθέωρουν τον σατανάν ὡς αστραπήν εκ του ουρανοῦ πεσόντα*» (Λουκ. ι' 18). Στο τέλος θα δουν ὅλοι οι άνθρωποι τους αμαρτωλούς, που θα ριφθούν και κείνοι σαν αστραπή «*εις το πυρ το αιώνιον το ητοιμασμένον τῷ διαβόλῳ και τοις ἀγγέλοις αὐτοῦ*» (Ματθ. κε' 41).*

Την ώρα που οι δαίμονες ικέτευαν με φόβο και τρόμο το Χριστό, στο διπλανό λόφο ήταν ένα μεγάλο κοπάδι από δυο περίπου χιλιάδες χοίρους, που έβοσκαν ήρεμα εκεί (βλ. Μάρκ. ε' 13). Οι δαίμονες παρακάλεσαν το Χριστό: «*Ει εκβάλλεις ημάς, επίτρεψον ημίν απελθείν εις την αγέλην των χοίρων*» (Ματθ. η' 31). Μη μας στέλνεις στην άβυσσο, του είπανε, αλλά άφησέ μας τουλάχιστο να μπούμε μέσα στους χοίρους. *Ει εκβάλλεις ημάς*. Δεν είπαν μη μας βγάζεις από τον άνθρωπο, αυτόν δεν ήθελαν ούτε να τον κατονομάσουν, γι' αυτούς ήταν τελείως νεκρός.

Απ' όλα τα πλάσματα στον κόσμο, δεν υπάρχει κανένας που να μισεί και να φθονεί τόσο ο διάβολος, όσο ο άνθρωπος. Ο Κύριος Ιησούς, αντίθετα, τόνιζε ιδιαίτερα τη λέξη «άνθρωπος». «*Έξελθε το πνεύμα το ακάθαρτον εκ του ανθρώπου*» (Μάρκ. ε' 8). Οι δαίμονες δεν ήθελαν να φύγουν από τον άνθρωπο. Θα προτιμούσαν πολύ περισσότερο να μείνουν σ' αυτόν παρά να πάνε στους χοίρους. Σε τί θα τους χρησίμευαν οι χοίροι; Οι δαίμονες μπορούν να κάνουν τους ανθρώπους να μοιάζουν με τους χοίρους, οπότε τί τους χρειάζονται οι χοίροι; Όπως και νά 'χουν τα πράγματα, ακόμα κι αν βρίσκονται μέσα στους χοίρους ή σε οποιοδήποτε άλλο πλάσμα, η κακία τους στρέφεται ίσια στον άνθρωπο. Μέσα από τους χοίρους, σκοπός τους ήταν να βλάψουν τον άνθρωπο. Αν δεν μπορούσαν με άλλον τρόπο, θα έκαναν το κακό με το να πνίξουν τους χοίρους και να στρέψουν την οργή των ανθρώπων εναντίον του Θεού. Έτσι, όταν μπροστά τους έχουν την απειλή της άβυσσου, αντί γι' αυτήν προτιμούν να πάνε στους χοίρους.

«*Και είπεν αυτοίς· υπάγετε, οι δε εξελθόντες απήλθον εις την αγέλην των χοίρων· και ιδού ώρμησε πάσα η αγέλη των χοίρων κατά του κρημνού εις την θάλασσαν και απέθανον εν τοις ύδασιν*» (Ματθ. η' 32). Οι δαίμονες θα μπορούσαν εύκολα να οδηγήσουν τους ταλαίπωρους αυτούς ανθρώπους να πνιγούν στη θάλασσα, αν δεν τους εμπόδιζε η δύναμη του Θεού. Δεν είναι ασυνήθιστο να βλέπει κανείς ανθρώπους που έχουν παρανοήσει να πέφτουν από μεγάλο ύψος και να γίνονται κομμάτια ή να πνίγονται στο νερό ή να πέφτουν στη φωτιά ή να απαγχονίζονται. Οι παγκάκιστοι

δαίμονες οδηγούν τους ανθρώπους σε τέτοιο τέλος με σκοπό όχι μόνο να καταστρέψουν τη ζωή τους, αλλά να νεκρώσουν και την ψυχή τους, τόσο στην παρούσα όσο και στη μέλλουσα ζωή. Πολύ συχνά όμως συμβαίνει να παρεμβαίνει ο θεός με τη σοφή πρόνοιά Του και να προφυλλάσσει τον άνθρωπο από τέτοιο θάνατο.

Γιατί ο Κύριος επέτρεψε στα πονηρά πνεύματα να μπουν στους χοίρους; Θα μπορούσε να τα είχε στείλει στα δέντρα ή στις πέτρες. Γιατί ειδικά στους χοίρους; Όχι βέβαια για να κάνει το θέλημά τους, επειδή εκείνοι του το ζήτησαν, αλλά για να διδάξει τους ανθρώπους. Όπου υπάρχουν χοίροι, υπάρχει και ακαθαρσία. Και τα πονηρά πνεύματα αγαπούν τα ακάθαρτα μέρη. Όπου δεν υπάρχει ακαθαρσία, τη φτιάχνουν μόνοι τους βιαίως. Όταν βρίσκουν λίγη ακαθαρσία, προσθέτουν σύντομα κι άλλη και την κάνουν περισσότερη. Όταν μπαίνουν μέσα ακόμα και στον πιο καθαρό άνθρωπο, μαζεύουν γρήγορα μέσα του ακαθαρσία χοίρων. Με το τρέξιμο των χοίρων και το πέσιμό τους στη θάλασσα, ο Κύριος ήθελε να μας διδάξει πόσο αδύναμη είναι η αντίσταση της λαιμαργίας και της πολυφαγίας στις διαβολικές δυνάμεις και να μας θυμίσει την αρετή της νηστείας.

Τί σχέση έχουν η λαιμαργία κι η πολυφαγία με τους χοίρους; Προσέξτε πόσο γρήγορα τους κατέλαβαν οι δαιμονικές δυνάμεις και τους οδήγησαν στην καταστροφή! Το ίδιο γίνεται με τους λαίμαργους και τους αχόρταγους ανθρώπους, που νομίζουν πως θα γίνουν δυνατοί με την πολυφαγία. Με τον τρόπο αυτόν όμως δε γίνονται δυνατότεροι, αλλά μάλλον ασθενέστεροι, τόσο σωματικά όσο και πνευματικά. (Ο Μέγας Βασίλειος λέει στο λόγο του Ι' περί νηστείας τ' ακόλουθα: «Γνωρίζω πως οι γιατροί δε συνιστούν στους αρρώστους ποικιλία φαγητών, αλλ' αποχή και νηστεία. Μη νομίσεις πως ο καπετάνιος κάποιου πλοίου θα σώσει ευκολότερα το πλοίο του αν το υπερφορτώσει κι όχι αν το φορτώσει με μέτρο»). Οι λαίμαργοι άνθρωποι έχουν αδύναμο χαρακτήρα. Δειλιάζουν τόσο μπροστά στους ανθρώπους, όσο (και πολύ περισσότερο) μπροστά στους δαίμονες. Δεν υπάρχει τίποτα ευκολότερο στους δαίμονες από το να τους πνίξουν στη θάλασσα του πνευματικού θανάτου.

Εδώ βλέπουμε μια ακόμα πιο καθαρή διδασκαλία. Βλέπουμε πόσο φοβερή είναι η δύναμη του διαβόλου αν δεν την ελέγχει ο θεός. Οι δαίμονες που κατοικούσαν σε δύο μόνο ανθρώπους, έπνιξαν σε λίγα λεπτά περίπου δύο χιλιάδες γουρούνια. Ο θεός όμως τους κρατούσε εκεί ωσότου έρθει ο Χριστός για να δείξει τη δύναμη και την εξουσία που είχε πάνω τους. Μετά τους επέτρεψε να πάνε στους χοίρους, για να δείξει τη δύναμη των δαιμόνων. Αν το επέτρεπε ο θεός, οι δαίμονες θα έκαναν μέσα σε λίγα λεπτά σ' όλους τους ανθρώπους, αυτό που έκαναν στους χοίρους. Ο θεός όμως αγαπά το ανθρώπινο γένος. Η απεριόριστη αγάπη Του μας συντηρεί στη ζωή και μας προστατεύει από τους πιο σκληρούς κι αδυσώπητους εχθρούς μας.

Θα ρωτήσουν μερικοί: Δε λυπήθηκε ο θεός πρώτα με το χαμό τόσων πολλών χοίρων και δεύτερο με τη ζημιά των χωρικών; Μόνο ο πονηρός οδηγεί τους ανθρώπους σε τέτοιες σκέψεις, για να δείξει πως ο ίδιος είναι πιο εύσπλαχνος από το Χριστό. Τί άλλο είναι οι χοίροι, παρά άνθος του αγρού; Όταν ο θεός δε λυπάται τα λευκά κρίνα του αγρού, που είναι στολισμένα καλύτερα από το βασιλιά Σολομώντα και αύριο ρίχνονται στη φωτιά, γιατί να λυπηθεί τα γουρούνια; Είναι δυσκολότερο στο θεό να φτιάξει χοίρους από το να φτιάξει τα κρίνα του αγρού; Θα πουν όμως κάποιοι άλλοι: Δεν είναι θέμα κάλλους αλλά χρησιμότητας. Και είναι οι χοίροι χρήσιμοι στους ανθρώπους μόνο όταν τους τρέφουν και τους παχαίνουν κι όχι όταν βοηθούν στο φωτισμό της ψυχής τους; Κι εδώ ερχόμαστε στη δεύτερη περίπτωση. «*Πολλών στρουθιών διαφέρετε υμείς*» (Ματθ. ι' 31). Εσείς αξίζετε περισσότερο από πολλά σπουργίτια, είπε ο Κύριος στους μαθητές Του. Δεν αξίζουν περισσότερο οι άνθρωποι από πολλούς χοίρους, έστω και δυο ή τρεις χιλιάδες απ' αυτούς;

Ας αναλογιστεί ο καθένας τη δική του αξία. Και τότε θα φτάσει στο ασφαλές συμπέρασμα πως, σε σχέση με τη μεγάλη ωφέλεια που δέχτηκαν οι άνθρωποι, η απώλεια (των χοίρων) ήταν πολύ μικρή. Ήταν οπωσδήποτε απαραίτητο να δείξει στο αναίσθητο ανθρώπινο γένος πόσο ακάθατοι είναι οι δαίμονες, αλλά και πόση είναι η δύναμή τους.

Δεν υπάρχουν λόγια ανθρώπινα να το εκφράσουν καλύτερα αυτό, όσο η δαιμονοληψία κι ο πνιγμός των χοίρων τη στιγμή ακριβώς που τα ακάθαρτα πνεύματα μπήκαν μέσα τους. Ποιά λόγια θα μπορούσαν να πείσουν τους ειδωλολάτρεις Γεργεσηνούς και Γαδαρηνούς, αν αυτή η τρομερή απόδειξη -ή μάλλον αποκάλυψη- δεν μπορούσε να τους ξυπνήσει από το λήθαργο της αμαρτίας και να τους κάνει να συνειδητοποιήσουν σε ποιο λάκκο τους τραβούσαν ανηλεώς οι δαίμονες, όπως έκαναν με τους χοίρους; Τί θα μπορούσε να τους φέρει ευκολότερα στην πίστη του παντοδύναμου Χριστού;

Ας δούμε όμως τι έγινε μετά. *«Οι δε βόσκοντες έφυγον, και απελθόντες εις την πόλιν απήγγειλαν πάντα και τα των δαιμονιζομένων. και ιδού πάσα η πόλις εξήλθεν εις συνάντησιν τώ Ιησού, και ιδόντες αυτόν παρεκάλεσαν όπως μεταβή από των ορίων αυτών»* (Ματθ. η' 33, 34). Οι βοσκοί κι οι κάτοικοι της πόλης φοβήθηκαν πολύ (Λουκ. η' 35), τρόμαξαν. Είδαν κάτι που ποτέ τους δεν είχαν δει ή ακούσει. Οι δαιμονισμένοι που τους κατατρόμαζαν τόσα χρόνια, τώρα κάθονταν στα πόδια του Χριστού ήρεμοι, νηφάλιοι. Άκουσαν το περιστατικό από τους αποστόλους και τους βοσκούς, πως δηλαδή ο Χριστός θεράπευσε τους δαιμονισμένους κι έτρεμαν από φόβο μπροστά στο Χριστό. Όταν άκουσαν μάλιστα πως οι δαίμονες τον παρακαλούσαν έντρομοι να τους επιτρέψει να μπουν στους χοίρους, αν τους έβγαζε από τους ανθρώπους, ηκατάπληξή τους μεγάλωσε. Έμαθαν τελικά πως τα πονηρά πνεύματα όρμησαν σαν ανεμοστρόβιλος, παρέσυσαν τους χοίρους και τους έριξαν στη θάλασσα.

Τ' άκουσαν όλ' αυτά οι Γεργεσηνοί κι οι Γαδαρηνοί και τα συνειδητοποίησαν καλά. Μετά είδαν και τους δυο θεραπευμένους, που ενώ λίγο νωρίτερα έμοιαζαν νεκροί, τώρα κάθονταν *ιματισμένοι και σωφρονούντες*, σα ν' αναστήθηκαν εκ νεκρών. Κοίταξαν μετά το πρόσωπο του πράου και ταπεινού Κυρίου. Έστεκε ήρεμα και ειρηνικά μπροστά τους, σα να μην είχε κάνει λίγο πριν ένα θαύμα μεγαλύτερο από το να ισοπεδώσει το λόφο των Γεργεσών και να το ρίξει στη θάλασσα. Απ' όλ' αυτά ένα κράτησαν οι κάτοικοι των δύο πόλεων στο νου και την καρδιά

τους: πώς τα γουρούνια τους χάθηκαν, η περιουσία τους καταστράφηκε χωρίς επανόρθωση. Αντί να κάνουν μετάνοια και να τον ευχαριστήσουν που έσωσε τους δυο δαιμονισμένους, εκείνοι παραπονιούνταν επειδή έχασαν τα γουρούνια! Αντί να προσκαλέσουν τον Κύριο για να τον φιλοξενήσουν, του ζήτησαν να φύγει από τα όριά τους όσο γίνεται πιο γρήγορα. Αντί να υμνήσουν και να δοξολογήσουν το θεό, εκείνοι άρχισαν να θρηνούν για το χαμό των γουρουνιών.

Ας μη βιαστούμε να κατηγορήσουμε την αγάπη των Γεργεσηνών για τα γουρούνια τους, προτού αξιολογήσουμε τη σημερινή κοινωνία. Να εκτιμήσουμε όλους τους συμπολίτες μας που επίσης είναι πολύ δεμένοι με τα ζώα τους, όπως οι Γεργεσηνοί, που νόμιζαν πως τα γουρούνια τους αξίζουν περισσότερο από τους γείτονές τους. Για σκεφθείτε, πόσοι είναι σήμερα εκείνοι απ' αυτούς που κάνουν το σταυρό τους, ομολογούν το Χριστό με τη γλώσσα τους, αλλά πολύ σύντομα θα μπορούσαν να σκοτώσουν δυο ανθρώπους, αν η πράξη αυτή θα τους χάριζε δυο χιλιάδες χοίρους; Ή σκεφθείτε αν υπάρχουν πολλοί ανάμεσά σας που θα θυσίαζαν δυο χιλιάδες χοίρους για να σώσουν τη ζωή δύο δαιμονισμένων. Ας ντραπούν εκείνοι που καταδικάζουν τους Γεργεσηνούς προτού κατηγορήσουν τον εαυτό τους. Αν οι Γεργεσηνοί ανασταίνονταν σήμερα από τους τάφους τους κι άρχιζαν να μετρούν πόσοι άνθρωποι έχουν την ίδια νοοτροπία μαζί τους, στην Ευρώπη θά 'φθαναν σ' ένα τεράστιο αριθμό. Εκείνοι τουλάχιστο ζήτησαν από το Χριστό να φύγει, ενώ οι λαοί της Ευρώπης τον απομακρύνουν οι ίδιοι. Γιατί; Για να μείνουν μόνοι με τα γουρούνια τους και τους κυρίους τους, τους δαίμονες.

Ολόκληρο το περιστατικό αυτό όμως, από την αρχή ως το τέλος, έχει κι ένα βαθύτερο νόημα. Αυτά που είπαμε ως τώρα είναι αρκετά για διδασκαλία, για υπόμνηση και για την ανάσταση όλων

εκείνων που μέσα στο σώμα τους νιώθουν κλεισμένοι σα να βρίσκονταν μέσα σε τάφο· εκείνων που αντιλαμβάνονται την επίδραση των δαιμονικών δυνάμεων στα πάθη που τους πιέζουν σαν χειροπέδες ή σαν αλυσίδες, που τους τραβούν βίαια στην άβυσσο της καταστροφής· εκείνων που, παρ' όλ' αυτά, πιστεύουν στην αξία του ανθρώπου, ότι η ψυχή τους αξίζει περισσότερο απ' όλα τα γουρούνια, όλα τα κτήνη, όλες τις περιουσίες και τα πλούτη, που αναζητούν τη θεραπεία και το θεραπευτή των ασθενειών τους περισσότερο απ' όλα τ' αγαθά τους.

Ολόκληρη η διήγηση τελειώνει με τα εξής λόγια: «Και εμβάς εις πλοίον διεπέρασε και ήλθεν εις την ιδίαν πόλιν» (Ματθ. θ' 1). Στους Γεργεσηνούς δεν είπε ούτε λέξη. Σε τί θα χρησίμευαν οι λέξεις εκεί που δεν έπεισε το θαύμα; Οι λέξεις δε θα τους έκαναν να πιστέψουν. Τί αξία θα είχε να κάνει τους νεκρούς τάφους να πιστέψουν; Κατέβηκε το λόφο σιωπηλός, μπήκε στο πλοίο κι αναχώρησε. Τί ταπείνωση, πόση υπομονή, τί θεϊκό μεγαλείο! Πόσο κενή ήταν η νίκη για έναν από τους καίσαρες που έγραψε στη σύγκλητο: «Ἦλθον, ειδον, εκυρίευσα!». Ο Χριστός είδε, κυρίευσε και έμεινε σιωπηλός. Κρατώντας τη σιωπή Του έδωσε στη νίκη Του έναν υπέροχο κι αιώνιο χαρακτήρα. Αν θέλουν οι ειδωλολάτρες ας μάθουν από το παράδειγμα του ταπεινού Κυρίου Ιησού, που ποτέ δε φροντίζει να εντυπωσιάσει. Όποιος τον δέχεται, δέχεται την αιώνια ζωή. Όποιος τον διώχνει από τη ζωή του, παραμένει στη συντροφιά των χοίρων, στην αιώνια παραφροσύνη και τον αιώνιο θάνατο.

Κύριε Ιησού, Υιέ του Θεού, ελέησέ μας τους αμαρτωλούς, θεράπευσέ μας, σώσε μας! Σε Σένα πρέπει δόξα και ύμνος, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, την ομοούσια και αδιαίρετη Τριάδα, τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

(Ομιλίες Δ'. Εκδ. Πέτρου Μπότση)

Πηγή κειμένου : Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ